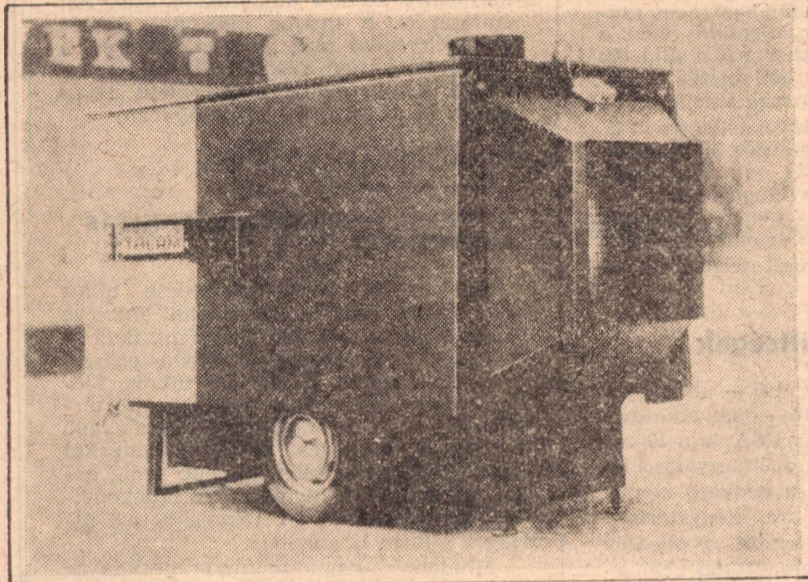

FŰTÉSI GONDJAI VANNAK?
FORDULJON AZ ÁPRILIS 4. GÉPIPARI MŰVEK ENERGETIKAI GÉPGYÁRÁHOZ!
 TG-180-AS ÉS OTM-160-AS TÍPUSÚ HŐLÉGFŰVŐINKAT
 RÖVID HATÁRIDŐRE (2 HÓNAPON BELÜL) SZÁLLÍTJUK.

	TELJESÍTMÉNYADATOK	
	OTM-160-as	TG-180-as
Hőteljesítmény:	186 kW (160 000 kcal/h)	210 kW (180 000 kcal/h)
A szállított levegő mennyisége:	9500 m ³ /h	14 000 m ³ /h
Tüzelőanyag:	tüzelőolaj és földgáz	

**A BERENDEZÉSEK
 KIVÁLÓAN
 ALKALMASAK
 MEZŐGAZDASÁGI
 ÉPÜLETEK, ÓLAK, KISEBB
 IPARI CSARNOKOK
 FŰTÉSÉRE.**

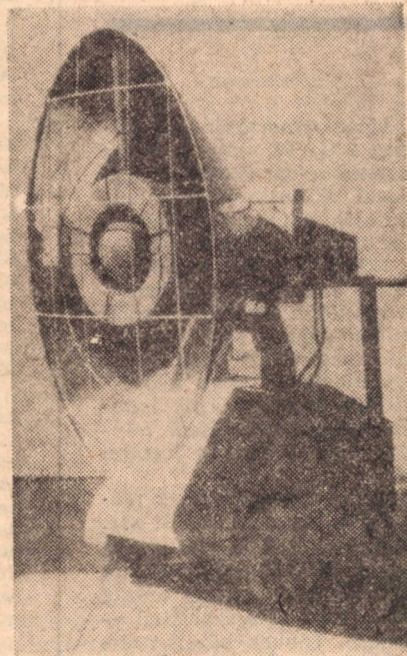

SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAINKKAL IS RENDELKEZÉSRE ÁLLUNK.
HUNGAROTHERM SZERVIZÜZEMÜNK ELVÉGI AZ ÜZEMBEHELYEZÉST.

Levél cím:
 Budapest, Pf.: 68. 1502
 kereskedelmi osztály

Műhelyek raktárak és fűtőszekrények fűtésére:

MINI AXIKALOR INFRAHŐSUGÁRZÓ

Hőteljesítménye	30 000 kcal/óra
A működő feszültség	220 V 50 Hz
Tüzelőanyaga	TH 5/20 fűtőolaj
Fogyasztása	3 kg fűtőolaj/óra
Súlya	110 kg

Forgalomba hozza a:

Áronnal szállításra rendelést felvesz: a
 Vasért Vállalat
 tüzhelyosztálya
 Budapest VIII., Üllői út 32. l. em.
 Telefon: 143-898.

A takarékos energiafelhasználást elősegítő,

új, korszerű termékek azonnali szállítását vállaljuk Armafilt-Klinger típusú gömbcsap

Alkalmazható: hideg és meleg vízre, levegőre, vezetékcsapra, gőzre, olajra.

Készül: NA 15-től NA 40-ig, NNY 15-ra.

Üzemi hőfoktartomány: -30 °C-tól +150 °C-ig.

ISC visszacsapószelep

Két karima közé építhető, kis helyigényű, rugós visszacsapószelep.

Alkalmazható: a fűtőtechnikában, hidraulikához, a vegyiparban, vízkezelő berendezésekben.

Készül: NA 15-től NA 65-ig, NNY 15-25 40

TDK-P típusú, termodinamikus kondenzvíz-leválasztó automata

Alkalmazható: a gőzzel üzemelő ipari berendezések kondenzvizének automatikus levezetésére, max. 20 atmoszférás üzemi nyomásig, 230 °C üzemi hőmérsékletig.

SZERELVÉNYÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT
 Ipariszerelvény Osztály
 Budapest VI., Bajcsy-Zsilinszky út 31.
 Telefon: 124-610.

Világpiaci árak, ártendenciák

A NYERS- ÉS ALAPANYAGOK VILÁGPIACI ÁRÁNAK ALAKULÁSA

	(dollár/tonna)				
	1979. évi átlag	1980. szept.	1980. jan.-szept.	1980. szeptember '1980. január	Várható és alakulás
ENERGIAHORDOZÓK					
Kőolaj, 34° FOB Perzsa-öböl	125	221	203	115	
Benzol, 91,92 oktán, FOB	289	329	364	83	változatlan
Gázolaj, FOB Rotterdam	271	281	349	89	emelkedő
Fűtőolaj, max. 1% kén tartalom, FOB Rotterdam	173	181	185	93	emelkedő
KOHÁSZATI ALAPANYAGOK ÉS FÉLKÉSZTERMÉKEK					
Tömbaluminium, fémözsde, London					
ab tőzsdéraktár	1 695	1 655	1 859	89	alig változó
szabadpiaci, vámolatlan, leszáll.	1 530	1 679	1 793	87	alig változó
kanadai exportár, CIF	1 398	1 750	1 702	109	változatlan
Rez, katód, fémözsde, London, ab tőzsdéraktár	1 949	1 992	2 167	79	alig változó
On, fémözsde, London, ab tőzsdéraktár	15 994	17 305	17 158	102	kissé esőkkenő
Horgany, fémözsde, London, ab tőzsdéraktár	744	747	743	97	alig változó
termelői ár, leszállítva	783	790	792	100	változatlan
On, fémözsde, London, ab tőzsdéraktár	1 298	882	937	79	alig változó
Nikkel, fémözsde, London, ab tőzsdéraktár	5 751a	6 697	6 522	101	kissé emelkedő
szabadpiaci, beraktározva, Európában	6 165	6 148	6 603	97	kissé emelkedő
termelői, London, leszállítva	6 363b	7 209		106	kissé esőkkenő
Kobalt, szabadpiaci, beraktározva Európában	73 515	47 259	49 249	88	emelkedő
termelői, CIF	54 159	55 115	55 115	100	változatlan
Rúdacei, közös piaci exportár, FOB, 2,5% kereskedői jutalékkal	350	391	335	98	esőkkenő
Idomacel, közös piaci exportár, FOB, 2,5% kereskedői jutalékkal	317	329	331	101	esőkkenő
Hidrogen hengerelt, finomított, FOB, közös piaci exportár, 2,5% kereskedői jutalékkal	373	388	392	99	esőkkenő
Durvalemez, közös piaci exportár, FOB, 2,5% kereskedői jutalékkal	313	332	331	102	esőkkenő
MEZŐGAZDASÁGI EREDETŰ IPARI NYERSANYAGOK					
Nyersgumi, London, RSS 1	1 306	1 544	1 516	99	alig változó
Gyapok					
középsztű, Liverpool, A-index	1 700	2 225	2 021	115	kissé esőkkenő
hosszszű, egyiptomi, GIZA 70, F. G.	3 427	3 409	3 408	100	nem változó
Zsiros gyapok, mosott alapon, CIF Anglia					
ausztrál, középfinom, 58's	5 427	6 054	5 947	111	alig változó
ausztrál, középfinom, 58's 7/8	4 370	4 273	4 275	112	alig változó
új-zélandi, durva, 46's	4 133	4 200	4 251	103	alig változó
Juta, bangladesi, white D, CIF ausztrál-európai kikötő	428	404	424	92	alig változó
Nyersbőr, Liverpool, ausztrál ökörbőr, 16-21 kg	2 444	1 359	1 432	68	esőkkenő
USA ökörbőr, 19-20 kg	2 809	1 629	1 797	63	kissé emelkedő
argentin, frigorifika ökörbőr, 19-22 kg	2 110d	1 216	1 459	67	esőkkenő
Fenyőtűszár-ár, FOB svéd kikötő, US (dollár m ²)	180	223	218	106	változatlan
borovi, US (dollár m ²)	225	265	261	104	változatlan
Cellulóz, fehéretelt szulfit, CIF lengyel kikötő	421	536	521	109	változatlan
VEGYIPARI ALAPANYAGOK					
Etilén, szerződéses ár, FOB Nyugat-Európa	542	750	756	97	alig változó
Propilén, 100%-os, szerződéses ár, FOB Nyugat-Európa	401	442	478	87	alig változó
Fenol, szerződéses ár, FOB Nyugat-Európa	821	840	920	83	alig változó
Benzol, FOB Nyugat-Európa	490	449	505	71	kissé emelkedő
Toluol, FOB Nyugat-Európa	414	411	422	82	kissé emelkedő
Xilol-elegy, FOB Nyugat-Európa	431	403	433	78	kissé emelkedő
Nyestovább, 68% BPL, listaár, FOB USA	33	38	38	100	változatlan
Kálsó, standard KCl, FOB É-Amerika	83	129	119	100	kissé emelkedő
Háromszuperfoszfát, azonnali, FOB USA	134	162	181	81	alig változó
MEZŐGAZDASÁGI TERMÉKEK					
Szójadara, USA eredetű, 45%-os, CIF Rotterdam	244	296	241	121	alig változó
Halliszt, 61 85%-os, C and F Hamburg	395	501	489	102	alig változó
Napraforgóolaj, ex-tank Rotterdam	761	637	612	99	kissé esőkkenő
Lenolaj, ex-tank Rotterdam	642	669	677	100	emelkedő
Repeceolaj, holland, FOB ex-mill	636	585	571	99	esőkkenő
Szójabab, holland, FOB ex-mill	664	613	593	101	esőkkenő
Rizs, olasz eredetű, No. 1, London	615	672	636	105	alig változó
Búza, USA eredetű, No. 1, 14%-os Dark Northern Spring, CIF Rotterdam	186	215	209	103	alig változó
Kukorica, USA eredetű, No. 3, sárga, CIF Rotterdam	136	165	144	127	alig változó
Árpa, kanadai takarmány, No. 2, CIF London	194	219	213	103	alig változó
Fehérekukorica, London	280	823	639	186	emelkedő
Kávé, Robusta, London	3 095	2 306	3 340	73	alig változó
Kakaó, ghanai főtérmez, London	3 546	2 347	2 758	77	alig változó
Vágómárha, extra, üszv, étősúly, Koppenhága	1 612	1 721	1 684	107	alig változó
Étősertes, 146-180 kg-os, étősúly, Milánó	1 470	1 580	1 588	89	kissé emelkedő
Csirke, sítai, való, 1 kg alatt, NSZK átlagár	1 790	1 871	1 917	96	alig változó

a) Jegyzés 178. április 23-161
 b) 11 havai átlag
 c) 3 hónap átlag
 d) 4 hónap átlag

Viszonylagos nyugalom a nyersanyagpiacokon

A nyersanyagpiacokon 1980. harmadik negyedében nem volt megfigyelhető olyan ártendencia, mely a nyers- és alapanyagok többségét jellemző. Ennek ellenére a piacok stabilabbak voltak. Az ok: az ármegemléseket általában gazdasági tényezők befolyásolták. Az a korábbi jelenség, mely szerint fontos ipari és mezőgazdasági nyersanyagok árakulására a kereslet és kínálat hagyományos viszonya elvesztette hatását, s egyidejűleg a spekuláció és a politikai események váltak dominánssá, lehet, hogy átmenetileg, de már kevésbé érezhető. Ma az árak közül az ipari nyersanyagoké döntően a lanyha főként konjunktúra befolyásolja, a szeszfémek többségénél és az alumíniumnál az árak stagnálnak vagy esnek. A mezőgazdasági cikkek árakulása pedig a terméskilátásoktól függ, ha a kereslet meghaladja a kínálatot, törvényszerűen árnövekedés következik be. Ez hajtja például felfelé a cukorárakat.

A cukor New York-i jegyzéke egyébként az elmúlt hónap végén 848 dollár/tonnát ért el, az egy évvel korábbi szinthez képest csaknem megégszereződött. Az elmúlt negyedében is 20 százalékos árnövekedés mutatkozott, mivel a jelentős importőr országok fokozták vásárlásaikat. A termék szakértői egyébként úgy tartják, hogy a cukorár még nem tozódott. Ezt alátámasztja, hogy a következő mezőgazdasági évben a fogyasztás várhatóan továbbra is mintegy 3 millió tonnával meg fogja haladni a termelést. Egyes becslések már 1100 dollár/tonnás kiugró árszintet prognosztizálnak a jövő évre. A cukorral ellentétes képet mutat a kávé és a kakaó. A New York-i kávéjegyzés szeptember végén 2793 dollár/tonna — csupán 60 százaléka az egy évvel korábbinak és reálértékben az 1975-ös brazil fagykár előttiéig felel meg. A csökkenő kávéárak minden bizonnyal elősegítik, hogy a Nemzetközi Kávészervezet keretében a termelők és fogyasztók egy ártámogatási rendszer létrehozásában meg tudtak állapodni. A szisztéma célja, hogy a kávéárakat a 2535-3416 dollár közötti árszintben stabilizálja. Ennek érdekében az új termésvében az exportőrök között összesen 56 millió zsák (1 zsák = 60 kilogramm) kivételt lehetőséget osztanak majd fel. A rendelkezések szerint ezen felül a Nemzetközi Kávészervezet is készíthet az esetben, ha az alacsony piaci árak ezt indokolnák.

Jelenleg a kávépiacon érezhető túlléptet van és az árak három hónap alatt is mintegy 25 százalékos estek. Ilyen körülmények között az exportőrök — hogy csökkenő árak mellett se csökkenjen lényegesen a devizabevételük — nyilvánvalóan a minél magasabb kvótáért fognak harcolni. Márpedig mindenki — nagyjából azonos természetű — kívánságát lehetetlen kielégíteni. Így fennáll annak a veszélye, hogy a szervezet által nem regisztrált, az 56 millió zsáknyi mennyiség felül „tekete” kávé megtalálja majd az útját a vevőkhöz. Nem szabad megfeledkezni arról sem, hogy a latin-amerikai kávéexportőrök szervezete, a Pancafé mintegy 180 000 tonna kávéval rendelkezik, melyet korábban az árstabilizálás céljából vásárolt fel. Ezt a készletet most likvidálni kell, a Pancafé megszüntetését a termelők Londonban felajánlották. Következésképpen 180 000 tonna kávé megjelenése a piacon rövidesen várható.

A Nemzetközi Kávétanács ülésén a termelők és fogyasztók meg tudtak egyezni, a nemzetközi kakaóegyezmény viszont már márciusban felbomlott. Ami a piaci árakat illeti, a helyzet a kávéhoz hasonló. A londoni jegyzésár egy évvel ezelőtt mintegy 35 százalékkal haladta meg a szeptember végéig és még három hónappal ezelőtt is 7 százalékkal magasabb volt a mostaninál. Az ársorok világszerte mutatják, hogy a termelőknek — ellenében tavaszi várakozásokkal — nem sikerült az árakat stabilizálniuk, a fogyasztók nem voltak hajlandók jelentős mennyiségeket készletre vásárolni, miközben a kínálati többlet az 1979/80-as mezőgazdasági évben világméretben mintegy 158 000 tonnára becsülhető. A prognózisok szerint jövőre sem várható lényeges változás. Bár a nyugat-afrikai országokban a termés előreláthatóan csökken, a kiesés nagy részét a bővebb brazil termés pótolni fogja.

Nagyjában-egészében azonos képet mutat a búza, a kukorica és a szójabab világszerte. A termékek chicagói jegyzése szeptemberben mintegy 20 százalékkal haladta meg a negyedév-

vel korábbit. A közelmúltban bekövetkezett dinamikus árnövekedés a vártnál alacsonyabb amerikai takarmánygabonatermes és a jelentős importőr országok prognosztizáltan megnőtt szükségletének együttes következménye. Az Egyesült Államok Mezőgazdasági Minisztériumának a világméretű havonta közzétett prognózisa legutolsós változatában általában lefelé módosította korábbi számait. Így a szójababból jövőre 10,6 millió tonnával várnak az ez évvel kevesebbet, de csökken a napraforgótermés is 1,2 millió tonnával.

Miközben az ipari nyersanyagok árai általában csökkennek, a könnyűipar által felhasználtak a tavasz óta is drágultak. A pamut ára az elmúlt negyedében 17 százalékkal nőtt és emelkedtek a nyersgumi- és a nyersbőrárak is. Az ausztrál gyapjú jegyzése ugyan az elmúlt három hónapban stagnált, az egy évvel megelőző időponttal összehasonlítva viszont mintegy 6 százalékos emelkedést mutat.

A szeszfémek piaca a közelmúltban az egyik legerősebben barometere volt a nemzetközi politikai feszültségnek. A spekulánsok és kiskereskedők befektetők az elmúlt másfél évben gyakrabban vásároltak rezer „értékmentési” céllal. A jelek szerint — legalábbis eddig — az iraki-iráni fegyveres konfliktus a londoni fém-tőzsdét nem zavarta meg. Míg egy évvel ezelőtt egy tonna rezer a fém-tőzsdén tonnáért 1070 fonttal jegyztek, 1980. szeptember végén 840,5 fonttal lehetett kapni érte. (A közel-keleti események hatására rövid ideig a réz 950 fontos szintre ugrott, azonban gyorsan vissza is esett, csaknem 100 fontot). Jövőre azonban ismét áremelkedés várható, mivel az USA termeléséből számítások szerint 200 000 tonna az elhúzóú sztrájk miatt kiesik és ezzel a világméretben csaknem 70 000 tonna deficitet mutat. (Szemben az ez évi 100 000 tonna többlettel). 1980. folyamán viszonylag mérsékelt csökkenést az ón-árak, jövő tavaszig azonban meredekebb mérséklődés valószínűsíthető és az árak a mostani tonnáért 7140 fonttal szemben 6200 fontra is visszamehetnek.

Úgy tűnik rövid távon a nyersanyagpiacok mozgását továbbra is a gazdasági faktorok fogják befolyásolni. Az elemzések azonban nem számolhatnak az iraki-iráni konfliktus elhúzódásának hatásával. Abban az esetben, ha a nyersolaj- és a kőolajtermékek piacán megindulna egy hisztérikusz felvásárlás, ugye ez a fejlemény feltehetően más nyersanyagok árát is hatná. Napjainkban azonban még az állapítható meg, hogy a közel-keleti válság legújabb fejtezetére a nyersanyagpiacok alig reagáltak.

Gondy György—Szentgáli Péter

A Fővárosi Cipőbolt Vállalat felvételre keres számviteli osztályvezetőt

Szakirányú felsőfokú képesítés
 és legalább ötéves
 kereskedelmi gyakorlat
 szükséges.

Jelentkezni lehet
 a személyzeti osztályon,
 Budapest V.,
 Bajcsy-Zsilinszky út 66-68.
 Telefon: 326-714.

A FÜZESABONYI ÁLLAMI GAZDASÁG

(Telefon: Füzesabony 83. — Telex: 63281. — Ügyintéző: Gál József)

megvételre felajánlja elfekvő készletét.

A megrendeléseket a beérkezés sorrendjében elgítjük ki. Kérjük, hogy a megrendelésben szíveskedjenek feltüntetni az oldal- és anyagszámot. Az előzetes eladás jogát fenntartjuk.

Megnevezés	db	e. ár (Ft)	Megnevezés	db	e. ár (Ft)	Megnevezés	db	e. ár (Ft)
persely, E-512. kombája	7	14	száró fej	101	2	homlok kerék	1	680
csészé	20	5	támfés	28	5	toló kerék	3	800
hajtó rudlemez	2	303	fűvóca	23	75	kar	2	2220
kasza nyak B-jobb	2	348	átereszto szelep	5	12	lánckerék	1	2220
verőléc	5	235	hajtóműház	1	995	kardán tengely	1	4100
szij tárcsa	2	634	tengely	1	330	kapcsoló kerék	1	220
lengés csillapító	4	185	szivólapka	105	27	Fűkasza		
gumi csapágy	3	635	szűrő	44	38	gyűrű	4	26
golyó	4	88	CK-6 eukorrépszedő			füles csatlakozó any	5	15
ékszj tárcsa	2	635	csapágy	4	24	védőujj	5	44
spirál	5	73	lánckerék	2	266	VOLGA fejgép		
vezető	5	18	feszítő l. kerék	4	448	tartály csap	5	250
ékszj tárcsa	2	800	görgő	3	258	kátállású üvegcsap	1	960
persely	4	60	henger	1	2160	üveg henger	2	85
szerező F-rész	1	2300	lánckerék	1	93	SB. Bfi élető+italó		
süveg	1	250	kés, rövid	30	220	ítatóvályú	400 fm	5
bowden külső	78 m	5	rugó	3	476	SBE etetővályú	56 fm	10
gomb csap	12	120	nyomó rugó	4	661	delta etető	8 db	2000
utóverő tengely	1	1865	lánckerék	4	758	etető garat	105 db	400
rosta	2	100	csapágyház	2	212	behordó csiga	400 fm	60
csatlakozó	3	250	pálcia	50	12	villanymotor	12	500
persely	1	45	csapágy	1	1510	ventillátor	7 db	5400
anya	5	1555	tárcsa	1	3220	pvc-cső	5 db	10
J. kerék	3	227	lazító vas	6	205	delta itató	395 db	20
csapágy ház	1	520	fogaskerék	2	635	ventillátor oxifál	15 db	500
csapágy ház	1	285	fogaskerék	2	780	abrákáló tartály	6 db	5000
ékszjtárcsa	1	285	tengely kapcsoló f. kerék	1	235	tartólab	134 db	5
kardán csukló	1	755	végelem	1	3720	T-EKE		
csiga	2	1150	tengely	9	230	Excenter csavar	10 db	80
tengely	1	740	ékszj	12	30	IHC traktor		
excenter	2	250	csavar	2	1280	gömbcsapszeg	1	794
ékszj tárcsa	1	979	kardán csukló	2	985	villa	1	1015
tömítő gyűrű	24	3	henger	1	135	gömbcsap	1	996
gumi gyűrű	184	4	kés	4	118	szorító	1	1100
huzal	6	70	lánckerék	4	118	dobkés	1	800
álló penge	169	5	KSZ 2.6 járvasziló	28	188	szűrőbetét	4	550
karmantyú	8	20	Daráló	19	60	szűrőbetét	6	965
fej szelep	16	65	görgő	2	185	szűrőbetét	3	1950
bowden külső	69	5	Fókocsi RM 4.2	16	353	üzemanyag mérő	1	900
vízfogók mérő	1	285	fékbetét	10	313	SB Ünetető		
bedobó új	5	25	légvezeték	10	313	hőérzékelő membrán	9	89
Hardy tárcsa	46	25	CSZ esővészallító	1	5388	gumi csillag	10	88
henger hüvely	3	520	feladórész	1	5388	SZF etető lánc	37	141
tömítés	10	6	Hardy tárcsa	50	148	gyűrű	500	59
termény felhordó lán	1	2550	Hardy tárcsa	13	135	terelő kerék	10	18
fogaskerék	1	775	fogas kerék	1	570	nyomáskitűző tartály	2	455
csapágy ház	6	54	lánckerék	1	815	Regie anyagok		
homlok + kerék	1	890	csiga tengely	2	330	ablakrugó	1	18
hüvely	1	1300	fogaskerék	2	127	fiók ford. nyereg	15	2
rugó	1	60	fogaskerék	2	152	lámplámpa	42	3
ford. sz. óra	2	532	fogaskerék	2	152	viharlámpa üveg	19	4
tömítő	6	113	lefordó lánc	1	5440	vak bajonet zár	80	24
tömítő	3	105	kapcsoló agy	4	3	lámplámpa	20	4
tömítő	1	201	kapcsoló agy	16	120	hűségpés	6	330
villás tengely	1	910	kapcsoló agy	6	89	elektron cső	40	69
kupifogó szelep	11	234	himbacsapaszeg	2	2	duvóru gyűrű	10	72
karmantyú	28	5	fogazott anya	4	6	duvóru csúcs	3	100
kupifogó tömítés	4	3	koronás alátét	2	125	kerék tengely	4	52
szelep tengely t.	6	210	kerék tengely	2	84	kerék agy	2	84
szelep rugó	6	12	közép darab	1	30	kerék sapka	1	30
szűrő betét	1	97	kerék sapka	15	15	kapa jobb-bal	15	15
szűrő betét	2	50	kapa jobb-bal	15	15	szerszám tartó	20	24
szivó szelep	2	94	űlés rugó	1	15	Elevátor	1	215
töm. gyűrű	15	9	tengely	1	24	tengely	1	215
Silókomb. KS-2-6			űlés rugó	1	24	fogas kerék	1	24
hajtómű ház	1	300	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
hajtómű ház	1	144	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
kasza leszorító	14	10	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
kasza vezeték	3	9	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
lánckerék tengely	1	315	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
lánckerék	2	78	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
tengely-véganya	3	30	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
elem penge	10	682	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
meghajtó tengely	1	86	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
f. kerék tengely	2	20	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
gyűrű	1	20	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
kapcsoló körüm	2	96	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
kés, vágó	3	65	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
megh. fog. kerék.	2	28	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
lánchajtó tengely	2	37	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
persely	2	15	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
védőujj KRSZ 0201750	20	92	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
szállító lánc	2	5420	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
kasza	3	541	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
RS perméző			űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
görgős vezetők	1	150	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
hüvelyes	10	35	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
szelep golyó	12	13	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
csapágy ház	1	99	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
csiga tömlő	1	400	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
gép szij	2	17	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
kardán villa	1	285	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
kardán villa	1	305	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
járó kerék ö. áll.	5	143	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
kapcsoló darab	2	41	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
körümcs agy	1	121	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
lanc kerék	1	110	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
porozó cső fejfel	1	6	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
perméző csap	1	147	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
szórófej	28	63	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15
szabad. membrán	6	44	űlés rugó	1	15	űlés rugó	1	15

Ideitapasztalatok, 1981. évi módosítások

KÜLKERESKEDELMI SZABÁLYOZÁS

A külkereskedelmi árakhoz igazodó árképzés, az ehhez kapcsolódó pénzügyi szabályozás az exportra termelőket és az import termékeket felhasználókat, fogyasztókat számára a gazdasági feltételeket jelentős mértékben módosította. Az év eddig eltelt időszakában kedvező változások tapasztalhatók a beruházás és a fogyasztás tervezett keretei között, tartása olyan gazdasági légkört teremtett, amely segítette a kereskedelmi mérleg egyensúlyi követelményének terv szerinti megvalósítását.

A gazdasági folyamatokat a szabályozók erőteljesen formálták. Egyre gyakrabban tapasztalható, hogy a felhasználók keresik azokat a megoldásokat, amelyek eredményeképpen az olcsóbban beszerezhető alapanyagokból, féltermékekből, részegységekből magasabb minőségű követelményt is kielégítő végterméket állíthatnak elő.

Volume és hatékonyság

Az exportérelékeltség a vállalkozásnak megfelelő. A különböző termelői formát adó visszatérítésben, részesített exportáló vállalatok nem-rubelelmezésű exportjainak jövedelmezése kielégítő. Ehhez hozzájárult az exportárak jelentős emelkedése, továbbá az a tény, hogy az 1980. évi induló árak képzésénél a devizaképzés átlagát felülmúló vállalatoknál a nem-rubelelmezésű export jövedelmezése meghaladta a belföldi árakban kalkulálható szintet.

Az exportra termelő vállalatok a korábbinál jobban érdekeltek abban, hogy termékeiket minél jobb áron értékesítsék, és a magasabb áron eladható termékek forgalmát bővítsék. Ez sorosabban tette a külkereskedelmi és termelő vállalatok kapcsolatát, és az ideitapasztalatok

célok várhatóan kedvező alakulásához is hozzájárul. A vállalatok a kedvező külsőpiaci lehetőségek gyors kihasználásában érdekeltek. A takarékosabb energia- és anyaggazdálkodást segíti az ilyen termékek hazai árának, árszínvonalának külső piaci árakhoz történő folyamatos hozzáigazítása. A szabályozás egyik legfontosabb új eleme, hogy az árendszert és pénzügyi szabályozás szoros együttműködésére valószínű meg. A társadalmi termék mintegy 60-70 százalékát érinti a külkereskedelmi árképzés.

A feldolgozóipari vállalatok az exportárak árkövetés módszerét alkalmazzák. Számukra a devizárák és az exportjövendelmesség javulása a vállalati gazdasági egészét meghatározó feltétel. A feldolgozó ipari vállalatok akkor tudják jelenlegi és jövőbeni helyzetüket stabilizálni, ha az export hatékonyságát évről évre javítják.

Az exportáló vállalatok határozottabban követelik a külkereskedelmi vállalatok piaci munkájának javítását, a külsőpiaci szervezet fejlesztését. A gazdaságossági követelmény érvényesítésére az eddignél jobban szelektálják a termékeket és a piacokat, előtérbe kerül a piaci követelményekhez való rugalmas igazodás, a jobb minőség, a határidőre történő szállítás, a megbízható szerviz. Az exportárak emelkedésének még mindig ez a legfőbb tartaléka.

Az ár- és pénzügyi szabályozórendszer a gazdasági életet az új feltételekhez történő igazodást igényli. Az induláskor nem sikerült minden területen a követelményekkel összhangban levő ár- és pénzügyi szabályozást kialakítani. A korrekciókra nem túl széles körben az év folyamán került sor. Ma is tapasztalni azonban olyan vállalati törekvést, amely

Kozmetikumok növekvő exportja

Az exportárak emelkedésének még mindig ez a legfőbb tartaléka.

Az exportra termelő vállalatok költség- és árszínvonalát a beszerzésük után fejezik be a zalaegerszegi gyár teljes felújítását, ezután a mosó- és öblítoszereket, hajsamponokat, fűrdőszereket is NSZK-technológiára alapján gyártanak majd. A zalaegerszegi gyárban a belföldi jobb ellátás és a nagyobb kivitelt érdekében fokozzák az alapanyaggyártást, s ezt jelzik azok az új készítmények — elsősorban szappanok, samponok, habfürdők, amelyek a nyugaton is „divatos” alma, mandarin, banán illatosítással készülnek.

A vállalat éppen az alapanyaggyártás növelésével és a külföldi licenccel átvételével szeretné 1981-ben exportját több mint 1 millió dollárral növelni.

Az elmúlt hetekben megkezdődött a gyártás a zalaegerszegi gyár 60 millió forint fejlesztéssel épült új alapanyaggyártó csarnokában. Itt jelentős mennyiségű, korábban tőkés importból beszerezett anyagot hazai termékkel helyettesítettek. Az új üzem fontos termékei a mosószerek: szíróldó képességű növelő, kézkímélő hatású, úgynevezett felületaktív anyagok, amelyekből korróziógátló szerek is készíthetők. A felületaktív anyagok jelenlegi 150 tonnás termelését 1981-re 400 tonnára növelik. Az öblítoszerekhez szükséges antisztatizáló fertőtlenítőszerrekből éventeként mintegy 300 tonnát importból szerelt be eddig a KHV, jövőre ebből már 400 tonnát gyártanak az új üzemben. Az alapanyaggyártó csarnok csak az egyik állomása a zalaegerszegi gyár fejlesztésének, az összesen 360 millió forintot beruházás részeként már elkészült a műanyag-feldolgozó üzem, emellett folyamatban van egy mosószerezem építése is.

Az elmúlt hetekben tárgyalta a gyárban az NSZK-beli Schwarzkopf cég elnökével arról, hogy a magyar vállalat a hazai igények kielégítésére a külföldi cég hajkozmetikai cikkeit gyártási licenccel átvanná. A további részletek tisztázására a következő hetekben kerül sor, amikor az NSZK-beli cég néhány szakembere Magyarországra érkezik, s várhatóan megkötik a szerződést. A kölcsönös előnyök alapján kívánja a KHV megvalósítani a

beszerzési forrásokhoz arányosított — mértéke. A tapasztalatok alapján célszerűnek látszik — ott ahol indokolt — érdekeltséget kialakítani az olcsóbb beszerzési lehetőségek fokozott kihasználására.

Exportár-kockázati alap

Az ideitapasztalatok tanulsága: az ár- és pénzügyi szabályozást úgy kell továbbfejleszteni, hogy erősödjön az exportáló vállalatok alkalmazkodó készsége a külső piaci kereslethez és az árváltozásokhoz. Ennek érdekében lehetővé kell tenni, hogy a nem-rubelelmezésű exportra értékesítő vállalatok saját elhatározásukból exportár-kockázati alapokat létesítsenek. Ez hozzájárulhat ahhoz, hogy lekezeszen az adott időszak jó piaci lehetőségeit maximálisan kihasználják, és a későbbiekben kedvezőtlenebb piaci tendenciák mellett is kiegyensúlyozott legyen az exportgazdálkodás.

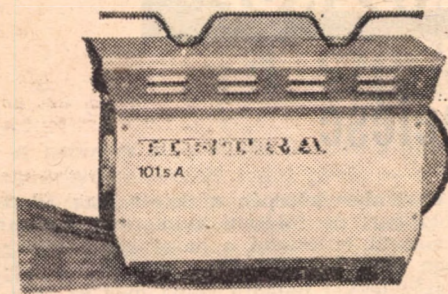
A jövő évben a nem-rubelelmezésű export piaci kilitásait, az értékesítési feltételeket, a deviza-áralakulást és az évinél jóval kedvezőtlenebbnek ígérkező piaci helyzetét meg kell vizsgálni, hogy az ár- és pénzügyi szabályozás mennyiben biztosítja az exportálóknak számára a rugalmas alkalmazkodást a nehezebb helyzetekhez. Ez a körülmény a folyamatok állandó figyelmét, előrejelzését igényli, s a kellő időben történő korrigálást.

Rubelelmezésű exportok 1980. január 1-i szabályozóváltozásokat együttes hatásként kell kívánatosnak élni, hogy a vállalatok exportérelékeltségét a belföldi értékesítés szintjé alá, illetve azt megközelítse.

Ezt a célt elérni elértük, a vállalatok szűk körben jelentkező a szándékoltnál alacsonyabb, egyes esetekben magasabb jövedelmezésű. A szabályozás lehetőségeit ad arra, hogy a külső és a belső árak évközi változásától függetlenül a szocialista exportra értékesítő vállalatok feltételeit hozzáigazítsuk a megváltozott körülményekhez. A vállalatok egy része év közben élt ezzel a lehetőséggel, s ez lehetővé tette, hogy az éves szocialista állami költségvetésnek a megváltozott körülményekhez. A vállalatok egy része év közben élt ezzel a lehetőséggel, s ez lehetővé tette, hogy az éves szocialista állami költségvetésnek a megváltozott körülményekhez.

A normatívitás jegyében

A nem-rubelelmezésű exportot érintő szabályozás 1981-ben sem változik lényegesen. Az árfolyampolitikában az eddig követett rugalmas változtatást fenntartjuk, számításba véve az infláció elleni vé

MAGANAUTÓSOKNAK,
MAGÁNÉPÍTKEZŐKNEK,
SZERVIZÁLLOMÁSOKNAK,
GARÁZSOKNAK,
JAVITÓMŰHELYEKNEK
AJÁNLJUK A

Hetra 101 SA hegesztő töltőkészülékeket

TÖLTÉS

A 6-12 voltos akkumulátortelemek 4-20 amperes árammal tölthetők. A töltőáram a terhelés alatt folyamatosan, a telep amperóra-kapacitásának megfelelő, legkedvezőbb áramerősségre állítható be. A normál töltést figyelembe véve, amikor a töltőáram az amperóra-kapacitás 10%-a, a készülék maximum 200 amperórás telepet is tölthet. A készülék zárlatbiztos. A töltésnél a hálózati áram max. 2 amper, így 220 voltos háztartási dugaljzatról bárhol üzemeltethető.

HEGESZTÉS

A 20-100 amperes hegesztőáram folyamatosan szabályozható. Maximális hegesztőelektroda Ø 2,5. A készüléket termőkapcsoló védi a túlterhelés ellen. Szükséges biztosító 16 A lomha.

TRAKIS
Transzformátor,
Röntgen- és
Villamoskészülégyártó
Szövetkezet
Budapest, Nefejeics u. 39. 1078.
Telefon: 221-459.
Telex: 22-4730.

Hegesztőtranszformátorok, hegesztőegyenirányítók

A hordozható és könnyen mozgatható hegesztőberendezések nélkülözhetetlenek a háztáji barkácsmunkáknál, a kisiparban, a nagyipar helyszíni munkáinál, a mezőgazdaságban a gépjárműjavításoknál. A hegesztőtranszformátorok a 220 V-os villamos hálózatról, mindenhol üzemeltethetők, ahol 16 A-es biztosító van. A hegesztőegyenirányítók a 3x380 V-os hálózatról háromfázisú fogyasztóként üzemelnek, ezért a hálózati áramfelvételük még kedvezőbb. Az egyenáramú hegesztőiv, amelyet az egyenirányítók a hegesztésre szolgálnak, a hegesztődinamók áramával azonos tulajdonságú. Az összes típusnál folyamatosan szabályozható a hegesztőáram. A három nagyobb típus keréken mozgatható, a három kisebbhez pedig, kívánságra, kocsit szállítunk.

HETRA		101 SA	101 S	100/100 S	200 SE	300 SE	400 SE
Hál. fesz. V.		220	220	220	380	3x380	3x380
Csatl. telj. kVA		4	4	4	8	13	20
Üresl. fesz. V.		42	42	42	48	59	65
Heg. áram A		30-100	30-100	30-100	60-160	30-200	40-300
Bekapcs. idő % Hőkapcsolóval védve							
Max. heg. elektr.							
Ø Szög. o.		2,5	2,5	2,5	4	5	6
Hűtés		F	F	F	F	F	F
Védetmi fokozat		1	1	1	1	1	1
Súly kg		18	18	25	35	45	60

A Hetra 101 SA típus alkalmas 6-12 V-os gépkocsikkumulátorok töltésére, 4-20 A áramerősséggel. Az áram folyamatosan beállítható. Az A-óra kapacitásnak megfelelő 10%-os normál töltőárammal a 150-200 A-órás telepek is feltölthetők. Akkumulátortöltésnél a maximális hálózati áram 2,5 A, tehát bárhol üzemeltethető.

TRAKIS
Transzformátor, Röntgen- és
Villamoskészülégyártó Szövetkezet
Budapest, Nefejeics u. 39. 1078.
Telefon: 221-459. Telex: 22 4730.

Önállóan külkereskedő termelők

A Külkereskedelmi Minisztériumban szakmai vitát rendeztek az önálló külkereskedelmi joggal rendelkező termelő vállalatok tevékenységéről. A KISZ-vitaforumon arra kerestek választ, milyen a közvetlen külpiaci kapcsolat hatása a külkereskedelmi joggal rendelkező termelő vállalatoknál. A vita háttérül a rendező szerv szakmai bizottságának elemzése szolgált.

Az anyag készítői abból indultak ki, hogy az MSZMP KB 1977. október 20-i, a hosszú távú külgazdasági politikáról és a termelési szerkezet fejlesztésének irányelveiről hozott határozata célul állítja: „Az eddiginél szélesebb körben szükséges exportjogot adni — ha ez a piaci felépülés hatékonyságát javítja — azoknak a nagy termelővállalatoknak, amelyek kialakult egyedi exportprofiljuk rendelkeznek és termelésük jelentős hányadát exportálják. Összpontosítani kell náluk a termelés, a vállalkozás és a külkereskedelmi feladatokat.” A külkereskedelmi szervezeti rendszerének továbbfejlesztése és ennek keretében az önálló külkereskedelmi jog kiterjesztése megkívánja, hogy az e téren szerzett tapasztalatokat is feltárjuk. Az elemzések hozzásegítettek ahhoz, hogy a jog megadásának feltételeit konkretizálhassuk és a szervezeti forma tartalmát javíthassuk.

Tizenkét vállalat

Az elemzés készítői feltételezték, hogy a kérdéses vállalatok, miután hosszabb ideje közvetlenül érezték a külpiaci kapcsolatokat, termelési és értékesítési tevékenységüket a szakágazati nagy átlaghoz viszonyítva progresszívebben formálták. Ennek az eltérésnek a korszerűbb termelési szerkezetben, a hatékonyabb termelési és értékesítési eredményekben, devizális többletelnyben kell megmutatkoznia. A vizsgálati szempontok a makroszinten is elemzett mutatókat ölelték fel:

- kiviteli, behozatali dinamika,
- devizahozam, a kivitel gazdaságosság,
- exportfokozás és fejlesztés korrelációja,
- külső kooperációs kapcsolatok építése,
- külpiaci szervezet fejlesztése.

A tanulmány készítői a szűkebb értelemben vett kereskedelmi munka hatékonyságát megfelelő adatok hiányában nem tudták vizsgálni (külkereskedelmi költségek, munkaerő összetétele). Előrebocsátották azt is, hogy a közvetlen külpiaci hatások is csak akkor hatnak vissza, termékenyítőleg a termelésre, a fejlesztésre és a kereskedelmi munka hatékonyabb végzésére, ha az általános közgazdasági környezet is elősegíti azt. A vizsgált 1973-1978-as időszakban e téren tapasztalt korlátok ellenére is ésszerűnek tekintették azt feltételezni, hogy a minden vállalat számára azonos általános gazdasági feltételekrendszerrel kell ültetnie az önálló külkereskedelmi jogból fakadó specifikus helyzetnek.

A vizsgált 12 gépipari vállalat zöme a gazdasági mechanizmus indulsákor kapott önálló külkereskedelmi jogot, így a Ganz-MÁVAG, Ganz Műszer Művek, Ganz Villamosági Művek, Videoton Rt., Magyar Hajó- és Darugár, MOM, Magyar Vagon- és Gépgyár, Az Egyesült Izzó Rt. és a Medicor 1957-ben, illetve 1963-ban, míg a Finomszerelvénygyár, a Jászberényi Hűtőgépgyár, az IGV hétéves évek elején kezdte meg külkereskedelmi tevékenységét.

1978-ban a vizsgált vállalatokra jutott Budapesti üzemünk részére

Budapesti üzemünk részére

KERESÜNK

3-500 m² ALAPTERÜLETŰ
műhelynek és irodának alkalmas

TELEPHELYET,

lehetőleg Budapest belső kerületeiben vagy a IV., XIII. kerületben.

PÉCELI VEGYESIPARI SZÖVETKEZET

FILMNYOMÓ UZEM

Budapest XIV., Köszeg u. 20.
Tel.: 892-660, 423-044.

ért el. Négy vállalat teljesítménye a vizsgált szempontokból az átlagot elmaradó, lehetőségeikhez képest hozzájárulnak a külkereskedelmi feladatok teljesítéséhez szerezni.

A vitában részt vevők idősebbek tartották a kérdés napirendre tűzését, az empirikus vizsgálatot — korlátai ellenére — pedig hiánypótlónak. Egyetértettek, hogy a nagyobb feladatok a külkereskedelmi szervezeti rendjének megkezdett, sokirányú korszerűsítését igénylik. Onmagában azonban a szervezeti formák módosítása e területen sem hozhat tényleges változást, például a vállalkozási feltételek biztosítása nélkül.

Lehetőségek és megkötöttségek

A külkereskedelmnek a termeléssel, a belföldi kereskedelemmel való szervezeti összekapcsolása a külkereskedelmi tevékenységre jogosult vállalatok számát jelentősen növelte. 1967-ben 16 termelő, illetve kereskedelmi vállalat, 4 szövetkezet, 1 kutatóintézet kapott külkereskedelmi jogot és 7 további vállalat külkereskedelmi tevékenysége bővült. Jelenleg már 84 termelő, külkereskedelmi és szolgáltató vállalat, továbbá 2 fővállalkozó jogosult külkereskedelmi tevékenység folytatására. Ebből 54 saját nevében, saját szervezettel, a többi pedig más formában gyakorolja külkereskedelmi jogát, (közös külkereskedelmi szervezet, közös külkereskedelmi vállalat stb.).

Emellett 300 eseti külkereskedelmi jog van érvényben, amelyek elsősorban tartós kooperációs, vagy egyéb együttműködés keretében kialakult kapcsolatokhoz kötődnek. A szervezeti rendszer rugalmasságát nagymértékben növelte a választási jog bevezetése, amit az 1/1978. 1.14./KKM sz. rendelet szabályozott. Jelentős változást hozott a profilbontás feloldása, adott területen párhuzamos kereskedelmi tevékenységek lehetővé tétele.

Magyar-angol gazdasági kapcsolatok

Az elmúlt 10 évben a magyar-angol árucseré-forgalom mind a kivitel, mind a behozatal öszorozására növekedett. 1979-ben elsősorban a magyar kivitel jelentős növekedése eredményeként a passzívum is lényegesen csökkent. Ez év első kilenc hónapjában nagyobb mértékű vegyipari, kohászati és textilipari alapanyag- és félkésztermék-vásárlásaink miatt az import számottevően bővült, míg az export főleg a nyomott, dekonjunktúrális angol piaci helyzet következtében visszaesett.

Kivitelünk mintegy fele az elmúlt évben fogyasztási iparcikkekkel (ruházzati termékek, izzólámpák, öblösívégáruk, hűtőszekrények, kempingcikk stb.) tevődött össze. Egyharmadát acél hengerelektroly, vegyi cikkek, gyógyszerhatóanyagok alkották. A mezőgazdasági, élelmiszeripari termékek aránya tavaly volt a legalacsonyabb (13,3 százalék). Ennek csak részben volt oka a kedvezőtlen terméseredmény, elsősorban a Közös Piac agrárrendtartásával összefüggő magas vámoknak és lefoglalásoknak tulajdonítható, hogy a világ egyik legnagyobb élelmiszer-importhoz országába a hagyományosan jelentős mezőgazdasági exportot teljesítő Magyarország egyre kevesebb élelmiszeripari terméket szállít. 1972-ben, Angliának az Európai Gazdasági Közösséghez való csatlakozását megelőző évben a magyar kivitelnek még 40 százalékát a mezőgazdasági, élelmiszeripari cikkek alkották.

Sajnálatosan alacsony a gépek aránya (8,3 százalék), noha értékben több mint 60 százalékot alkot az Egyesült Királyságba irányuló gépxport, amelynek legjelentősebb tételei a szerszámok, a hátsóhidak és a konténerek. Behozatalunk évek óta kétharmada az anyag és félkész termék (vegyipar, textilipar, kohászati, valamint gyógyszeripari alapanyagok és gépipari alkatrészek). Az import egyötöde gépekből áll: főleg nyomda-, textil-, irodagép- és mosdóipari gépeket, valamint elektromos és elektronikus mérőszereket vásárolunk. Nagyberendezéseket a konkurenciához képest kevésbé versenyképes angol vállalatoktól hosszabb ideje nem vettünk.

A két ország vállalatai között jelenleg 56 kooperációs megállapodás van érvényben. 1979-ben kooperációs megállapodások alapján bonyolódott le az exportunk 7,7 százaléka és importunk 3,7 százaléka. A kooperációkból 24 a gépiparban, 21 a vegyiparban, 6 az építőiparban, 3 a mező-

Többen egyetértettek azzal, hogy az elmúlt esztendőben a külkereskedelmi monopólium gyakorlásáról téves és torz nézetek terjedtek el. Például, hogy a szakkereskedelmi vállalatok általában feleslegesek és helyettük lényegében mindenütt a termelő vállalatokra kellene bízni a külkereskedelmi forgalmat. A vitában ismertették a kapcsolati formák sokféleségét és hangsúlyozták, hogy azok alternatív alkalmazási lehetőségeit kell biztosítani. A hozzászólók többsége biztatlanságban, részben ezzel a vizsgált kritériumokat, hangsúlyozták azonban, hogy azok szélesítendők, finomítandók. Felhívták a figyelmet arra is, hogy a szakágazati átlaghoz való viszonyítás eredménye gondosan mérlegelendő, ha a vizsgált vállalat súlya abban meghatározható.

Hasznos lenne a különböző kapcsolati formákban végzett kereskedelmi tevékenységek hatékonyságának összehasonlítása.

A vitában szó esett arról a tapasztalatról is, hogy az önálló külkereskedelmi jog elnyerése ellenére a kereskedelmi vállalatba, részben ezzel a vizsgált kritériumokkal, a külpiaci ismeretek terében történő hasznosítása kevés.

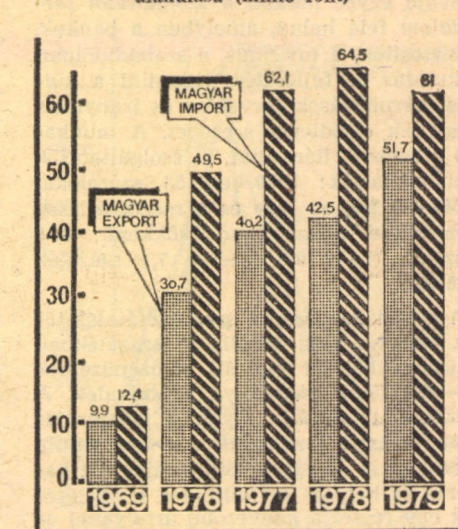
Többen vitatták, részben elutasították azt a gondolatot, hogy az önálló külkereskedelmi jogot, nem megfelelő eredmény esetén, vissza lehessen vonni. Mások helyt adnak a felvetésnek és a hangsúlyt arra helyezték, hogy a külkereskedelmi tevékenység folyamatos ellenőrzése és fejlesztésének konstruktív segítése szükséges.

Többen vélekedtek úgy, hogy a külkereskedelmi jog gyakorlásának kiterjesztése ne legyen kampányszerű és a profilbontásból lezártakkal ellentétben a termelői és a külkereskedelmi vállalatok érdekegyeztetésének megfelelőbb lehetőséget biztosítani.

A végső tanulság abba sűrűthető, hogy az önálló külkereskedelmi jog jövőbeni kiterjesztését segítik a hasonló empirikus vizsgálatok, a létező gyakorlati folyamatok ellenőrzése, fejlesztésének konstruktív segítése.

Gordos Árpád—Milán László

A magyar-angol külkereskedelmi forgalom alakulása (millió font)

gazdaságban, 2 a könnyűiparban jött létre. Kiemelkedő jelentőségű a vegyiparban a növényvédő szer és a krómpigment gyártása. Kooperációs konstrukcióban gyártjuk a fékbetéteket, transzformátorokat, lengéscsillapítókat, szerszámépítő-ozslopotok stb. Említésre méltó, hogy a Wimpey cég kislakóépítési technológiájának felhasználásával már több mint ezer lakás épült Magyarországon.

A harmadik piaci együttműködést példázza az Imperial Chemical Industries és a Chemokomplex által Irakban létesített fésztéggyár, valamint a General Electric Co. Ltd. és a Ganz-MÁVAG közös, folyamatban levő új-zélandi rendeltetésű motorvonat-szállítása.

Az angol gazdaság alacsony növekedési üteme, a magas munkanélküliség és infláció, a növekvő konkurrenciaharc közepette értékesítési lehetőségeink az angol piacon beszűkültek. Csak a piaci igényeknek megfelelő, kifogástalan minőségű árukkal, rövidebb határidőre, pontosan szállítva tudunk lépést tartani versenytársainkkal. Csak így remélhető, hogy a mostani átmeneti megtorpanás után a Nagy-Britanniába irányuló exportunkat sikerül ismét nagyobb mértékben növelni, és a két ország közötti forgalmat kiegyensúlyozottabban fejleszteni.

Persányi Ferenc

A Kelenföldi pályaudvar közvetlen közelében,
a 43., illetve a 71 A övezetben

3636 m² TERÜLETŰ TELEK KEZELŐI JOGA ÁTADÓ

A választást
„RAKTÁREPÍTÉS FIGYELŐ” JELIGÉRE,
a kiadóra kérjük.

ELADÓ

egy cseh-szlovák gyártmányú,
OCE-212-es típusú, jó állapotban levő,

üzemképes fénymásoló gép

Áteresztő szélessége 1200 mm.
Vegyszerrel működik, külön elszívó nem szükséges.
Felvilágosítás telefonon: 142-005.
Ügyintéző: Lengyel István és Somi Zoltán.

FÖTAXI

FELKÉSZÜLVÉ VÁRJUK

azoknak az intézményeknek, vállalatoknak

A JELENTKEZÉSÉT,

amelyek a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium
13/1980 (VI. 25.) KPM számú rendelete alapján igényjogosultak.

REPREZENTATÍV GÉPKOCSIPARKUNK

(Mercedes 250-es és 280-as típusú gépkocsik)

IGÉNYBEVÉTELÉRE

FŐVÁROSI AUTÓTAXI VÁLLALAT

Budapest VII., Kertész u. 24.

Telefon: 334-334.

Az elektronika jövője Nyugat-Európában

Nyugat-Európában — a legerényesebb becslések szerint is — évente hárommilliárd dollár értékű elektronikai alkatrészt találnevőre. Ami pedig a késztermékek piacát illeti, elegendő itt utalni egyetlen megrendelésre: Anglia 350 millió dolláros beruházással készült elektronizálási adóbehajtási és nyilvántartási rendszerét. A nyugat-európai országok félvezető-szükségletének több mint a felét amerikai tulajdonban lévő cégek fedezik. Ha ehhez hozzáadjuk a japán gyártók növekvő eladásait, érthetővé válik, miért aggasztja a közös piaci tagországokat az elektronikai iparuk sorsa.

Jelentős hátrány

Köztudott, hogy az elektronika valódi tulajdonosai megszabhatják egy sor iparági versenyképességet a világpiacon. Segítségükkel nemcsak a számítógépek, hanem — a többi között — a hűradástechnikai eszközök, a különféle gépek, ezen belül a szerszámgépek, a közlekedési eszközök, az ipari folyamat szabályozók és automatizálási készülékek, a műszerek piacát is uralhatják, ehhez hozzátehetnek vagy éppen kizárhatják másokat, esetenként egész államokat.

Felzárkózni! E szóba tömöríthetünk az Európai Gazdasági Közösség ipari bizottságának állásfoglalását az elektronikaival kapcsolatban. Az EKG központjában már tavaly felhívták a tagországok vezetőinek figyelmét a lemaradásból származó veszélyekre, hiszen jelenleg a tőkés világ elektronikai piacát biztosan uralja néhány nagy amerikai és japán monopólium. Időre és sok pénzre van szükség, már ahhoz is, hogy a kilencké vázható árkakon belül képesek legyenek a versenyre. A tágabb szintéren csak remélhetik, hogy eljön az idő, amikor felzárkóznak.

Hogyan képzelik el Brüsszelben a felzárkózást? Mindenekelőtt a helyzet reális értékelését végezték el. Ennek során kiderült, hogy a tagállamok integrált árkamköri szükséglete eléri a világtérmeles 25 százalékát, de csak hat százalékra tehető a saját gyártóbázis teljesítménye. A nagy elektronikai cégek megfelelő alapot nyújtanak az ugrásszerű fejlődéshez. A holland Philips — 1978-as adatai alapján — a világranglista 10. helyén áll az elektronikában, a Siemens pedig a tizenhatodik. Jó a „helyezési számuk” más nyugat-európai cégeknek is. Elegendő utalni az angol ICL-re, a francia Thomson—CSF-re, a Plessey-re, valamint a nyugatnémet AEG—Telefunkenre. Az alaputatásokat és fejlesztéseket végző, illetve segítő egységeket, kutatóintézeteket ugyancsak kiváló felkészültséggel tudósok, elektronikai szakemberek várják a startjelet, a nagyobb sebességre kapcsoláshoz szükséges pénz, s ebből támogatást.

Brüsszel elzárkózik a támogatástól

A behozandó hátrány minőségi és mennyiségi. Ez év elején a japánok már bemutatják a 256 K RAM-es memóriacipőket, amelyek ha beválnak, tizenhatszor annyi adatot tárolnak, mint a jelenleg korszerűnek számító 16 K RAM-es chippek. Nos, Európa nyugati felén még messze tartanak ettől a színvonaltól. A statisztikák a termelés mennyiségében is nagy lemaradást mutatnak: A nyugat-európai országokban mindössze 420—430 millió dollárra becsülik az éves termelés értékét.

Megérett a helyzet a változásra. Tavaly a Közösség minisztertanácsa közös mikroelektronikai akcióterv kidolgozását sürgette. Szükségnek tartották az ipari

biztonságban, a többi között a kilencké kollektív fellépését a nemzetközi kihívással szemben; valamint a kutatási, fejlesztési és gyártási politika koordinálását. Másfelől szubvenciókat kellene nyújtani az elektronikai iparnak és közös piaci vállalatokat előnyben szükséges részesíteni a tagországok vásárlásainál.

Helyzetet értékelni s ennek nyomán javaslatokat tenni az intézkedésre persze mindig könnyebb, mint egyetértést és ennek nyomán határozatokat hozni, majd azokat végrehajtani.

Tavaly az EKG ipari bizottsága még vadonatúj, hatékony elektronikai stratégiát ígért, ám az idén nyáron ennél jóval kevesebbet tett le az asztalra. Stratégia és közös akcióterv helyett jóval szerényebb programot, főként ajánlásokot terjesztett elő. Feltehetően elsősorban azért, mert a Közös Piac hatóságai vagy nem tudnak vagy nem akarnak a közös kasszába nyúlni a szükséges szubvencióért. Ehelyett azt ajánlják a tagországok kormányainak, hogy a maguk hatáskörében támogassák elektronikai iparukat.

Persze lehetne ez a megoldás, csak hogy a legtöbb tagállam eddig is nyújtott nagyobb összegeket. 1974 óta összesen több mint 300 millió dolláros szubvenciókat kapott Franciaország, Anglia és az NSZK elektronikai ipara. Nincs okunk kételkedni abban, hogy ezek a kormányok erejükhez mérten adták, amint adtak. Többre tehát a jövőben sem igen lesz lehetőségük, különösen nem az ideihöz hasonló nehéz években.

Együttműködés és verseny

Ami a kollektív fellépést, a tagországok kormányainak összefogását illeti, sok jóval nem lehet számolni. Az angol kormányok például az álláspontja, hogy — ha nem muszáj, — nem kell beavatkozni az ipar dolgaiba, oldják meg ok a problémát. A francia kormányok az a véleménye, hogy a francia gyártók hozzanak létre közös vállalatokat a legfejlettebb technikával rendelkező félvezetőkészítő amerikai cégekkel.

Szépén hangzó ajánlás a kutatási, fejlesztési és gyártási politika koordinálása. De hogyan küzdjék le az egymással is versengő cégek, kutató bázisok ellenállását? A hiányzó anyagi fedezetről most nem is beszélve. Léteznek viszont és növekvő számban a japán—európai és az amerikai—európai közös vállalatok, és mind több amerikai, japán cég alapít leányvállalatot a nagy felvevőképességű „közös piacon”.

Maradna még az EKG-vállalatok előnyben részesítése a tagországok vásárlásainál. De hiszen ma nagyobb a kereslet az elektronikai alkatrészek iránt, mint amennyit a kilencké gyártani képesek. Ilyen helyzetben legfeljebb a késztermékek piacán lehet hatékony ez az elképzelés.

Elkéstek volna az EKG stratégiái a közös elektronikai fejlesztési program kidolgozásával? A más irányba húzó erők távlatilag is nagyobbak lennének, mint az összetartóak?

A helyzet ismételten lehetne több kérdést is feltenni, amely a kétélyeket erősítene az EKG elektronikai iparának jövőjét illetően. Ném lehet azonban kétségre vonni, hogy az alapvető törekvések helyesek. Nyugat-Európán — ha gazdaságilag független akar maradni — fejlesztési kell mégpedig az eddiginél gyorsabb ütemben, elektronikai iparát. Ez a folyamat megkezdődött és a szerény brüsszeli ajánlásokkal nem fejeződött be.

Lipót József

TÖKÉS GYÓGYSZERIPAR

HARC AZ ÁLLAMI BEAVATKOZÁS ELLEN

Nyugat-Európában a hatóságok szigorúan szabályozzák az energiát, valamint a gyógyszeripart. Franciaországban például a kormány nem járult hozzá a gyógyszerárak emeléséhez, pedig az ipar csak a nyersanyag, valamint a csomagolóanyag árának növekedését hárította volna tovább. Egy korábbi döntés értelmében 1980-ban a francia gyógyszeripar átlagosan 3 százalékos áremelést hajthat végre, amely korántsem fedezi a költségek növekedését. Azok a vállalatok, amelyeknek nem lesz lehetőségük exportban ellensúlyozni a veszteségeket, várhatóan csak csekély nyereséget érnek el az év végére. A gyógyszeripar érdekvédelmi szervezete felhívta a kormány figyelmét arra, hogy a csekély áremelés lehetősége miatt az ágazat nem képes a szükséges mértékben fejleszteni a kutatást és a külföldi piacok meghódításához elegendhetően piaci szervezetet.

8000 analízis — egy gyógyszer

Franciaországi az a hír is, hogy a vámtarifa nyomozóakciót indított, amelynek keretében rajtjelölésre szerez adatokat a külföldi vállalatok franciaországi leányvállalataihoz érkező anyagok elszámolási adatait. Céljuk meg tudni azt, hogy az anyavállalat beszámolója-e a kutatási költségeket az árba vagy sem. A vámosok olyan okmányok lefoglalására törekednek, amelyekből kiolvasható az árkalkuláció. A nyugat-európai gyógyszeripari szakemberek véleménye szerint ez az eljárás egyértelmű veszélyt jelent a vállalatok kutatótevékenységére.

Max Tiefenbacher — az NSZK Gyógyszeripari Szövetségének elnöke — nyilatkozata szerint: „A több országban tevékenykedő gyógyszeripari vállalatok a kutatási költségek előteremtésének problémáit sokszor kifejezték, de mind-

eddig nem találtak megértésre. Vannak olyan országok, akik egyszerűen nem engedik meg azt, hogy az ő országukban a gyógyszer árát megterheljék más országban végzett kutatás költségeivel. Mások pedig azt állítják, hogy a kutatási költségek tyúsgósan nagy hányadával terhelik meg az ő országukban eladott gyógyszert a külföldi vállalat.”

A gyógyszeripar állításának igazolására az elnök a következő példát hozta fel: „Tegyük fel, hogy ez évben egy piacra kerül új gyógyszer kidolgozásához eddig 100 millió márkára volt szükség. A gyógyszeranyag adagja mindössze néhány ezred gramm, egy év alatt világ-szerte 50 kilogramm fogy belőle. Ennek a mennyiségnek az előállítás költsége 500 ezer nyugatnémet márka. Ha a vállalat árát csak ezután számolná: és nem venné figyelembe az adott évre eső kutatási ráfordítást — 10 millió márkát — nyilván ráfizetne. A vállalat tehát az új nagy hatású gyógyszeranyagért jócskán számít fel 210 ezer márkát klföldnek, holott a termelés-előállítás ára 10 ezer márka lenne.” Ez az érvelés a viták alapja 1980-ban is.

Az általános felfogás szerint ma minden 8000 újonnan szintetizált vegyület közül csupán egy jut el az orvoshoz gyógyszer formájában. Ahhoz, hogy egy év alatt ennyi vegyületet elő lehessen állítani, legalább 40—60 egyetemi végzettségű vegyész-kutatóra van szükség. 1978-ban — becslések szerint — a világ 4 milliárd dollárt költötték gyógyszeripari kutatásra-fejlesztésre.

A transzferárak kérdése

A világ gyógyszeriparának jelenlegi problémájának megértéséhez áll kell tekintünk egy új készítmény fejlesztéséhez vezető utat. Az első szakasz: az új

termék utáni kutatás. Ekkor határozódik meg a további kutatásra érdemes molekulát. Ugyanezen időben kell elvégezni a alaputatást, amely azután a végkövetkeztetést lehetővé teszi. Itt a viták alapja: mivel az alaputatás eredményeit nem mindig lehet egyértelműen a legjobb gyógyszermolekulához illeszteni, költségeket is csak önkényesen lehet kutatási témához hozzárendelni. Az alaputatás során jelentkező eredmények olyan táblatokba mutathatnak, melyek előre nem láthatók, és amelyek egy teljesen új vállalkozás megindítását teszik szükségessé. Ez a folyamat a alaputatás jellegéből természetszerűleg következik.

A második szakasz az úgynevezett változtatás — illetve kifejlesztési időszak. A nagy gyógyszercégeknek, ahol a kutatási irányok túlságosan nagy költségek is megoszlanak. Vannak azonban olyan kutatócsoportok, amelyek jelentős tárgyi eszközök felhasználásával csak kevés, vagy esetleg egyetlen területen tüntetnek működnek. Amennyiben sikerül új készítményben „piacképes” molekulát fejleszteniük, úgy a többi, kevésbé eredményes vállalkozás költségét is át kell csoportosítani erre a termékre. Más módszer, amikor a költségeket szétosztják számos egymástól különböző kutatási témára.

A gyógyszeripari kutatásokat lényegében a fejlett ipari országokban (Egyesült Államok, NSZK, Japán, Anglia, Franciaország, Svájc) végzik, így a probléma közös: milyen forrásból fedezzék a kutatásokat. Az amerikai cégek előnye a nagy hátrány, az európai vállalatoknak viszont jelentős exportnyereséget kell elváltatni ahhoz, hogy otthon számottevő kutatási tevékenységet folytathassanak. A exporttevékenység nagysága az egyes vállalatoknál különböző, bár szinte kivétel nélkül esülszék. Ennek fő oka: egy-egy több importort országban gyártanak gyógyszereket, és a nagy hagyományokkal rendelkező termelők elsősorban. Az importor országok kormányainak döntésük kötelezzék a korábban exportáló

transznacionális vállalatokat, hogy szervezzék meg a korábban vásárolt gyógyszer egy részének helyi előállítását.

Ki fizesse a kutatás költségeit?

A nagy európai gyógyszeripari cégek gyakorlatilag abban az esetben kezdenek újabb kutatásokhoz, ha biztosak a befektetett tőke megtérülésében. Ha tehát a kutatásokat vállalati szinten nem lehet finanszírozni, az államnak kellene közvetlen vagy közvetett segítséget nyújtania a megoldáshoz. Az ipar számára a közvetett forma látszik kedvezőbbnek, amikor is adóöngyítéshez, leírás lehetőségeihez, kutatásban dolgozó munkatársak létszáma szerinti hozzájáruláshoz stb. juthatna.

A megoldások között fontos szerepet tölt be az alaputatások folytatásának állami támogatása, illetve átvétele. Ezen a területen nagy a valószínűsége annak, hogy az állam „semleges” tud maradni, mivel itt nem jelentkezik közvetlen áru-érdekeltség.

Az összes költségek között az alaputatás 15—20 százalékkal részesedik, de itt a legnagyobb a kockázat arra, hogy a befektetett tőke csak nagyon hosszú távon hoz eredményt. Ha ebben a vonatkozásban az ipar támogatásra talál az államnál, úgy nem merülne fel a kutatási és fejlesztési tevékenység leállításának gondolat.

A kutatók véleménye szerint a nyolcvanas években olyan nagy mennyiségű tudás halmozódik fel, amely az ezredfordulóra lehetővé teszi az „innovációs küszöb” átlépését. De mibe kerül mindez? Milyen termékek viselik a fejlesztési költségeit? Ezekre a kérdésekre talán csak évek múlva kapunk választ. Napjaink gyógyszerárát azonban a jelen problémáját tükrözik.

Dr. Sziklai Attila

Energiagazdálkodás Latin-Amerikában

hordóra tehető. Ebből a kőolaj 430, a földgáz — ugyancsak olajgyenyértékben számolva — 150, a szén, valamint a vízi energia pedig 160 milliárd barrellel részesedik. (Ez a mennyiség nagyobb, mint a többi kontinens összesített és feltárt olajtartaléka.)

A vízi energia — amelynek hasznosításához csak nemrégiben fogtak hozzá több latin-amerikai államban — a jövőben fontos tényezője lehet a térség energiaellátásának. A több országot átívelő Amazonas például naponta annyi villamos áramot szolgáltat, amennyit az erdőművek csak 10 millió hordó olaj felhasználásával lennének képesek előállítani. Ami a többi energiaforrást illeti: 80 ezer tonnára becsülik Latin-Amerika uránkészletét, s a napsütéses órák kiemelkedően magas száma következtében szinte korlátlan a napenergia felhasználásának a lehetősége.

1979-ben Latin-Amerika olajtermelése 5,4 olajfelhasználása pedig 4,4 millió hordó volt naponta. (A legnagyobb termelő: Venezuela 2,3, Mexikó 1,6, Argentína 0,5 millió barreles nap bányászattal.) Bár a napi kitermelés és felhasználás egyenlege 1 millió hordó többet mutat, Latin-Amerika a világ leginkább olajimportáló függő területe. Ez az ellentmondás azzal magyarázható, hogy a kitermelés kőolaj jelentős része nem vesz részt az interregionális kereskedelemben, hanem az Egyesült Államokba kerül. Venezuela például a naponta exportált 2 millió hordóból mintegy 1,3 milliót az USA-nak szállít, de hasonló az arány Mexikó esetében is. Így Latin-Amerika olajban szegény országai kénytelenek a „fekete aranyat” az arab olajtermelőktől beszerezni, figyelemértékben kifejezve 740 milliárd

A fokozódó olajbehozatal oda vezetett, hogy a latin-amerikai olajimportőrök érgazsámlája tavaly 10 milliárd dollárra növekedett, idén pedig várhatóan 15, a 18 milliárd dollárra. (Összehasonlításképpen: az olajszámla 1970-ben 1, négy évvel később pedig 4,4 milliárd dollár volt.) Többek között a folytonosan növekvő olajkiadásoknak „köszönhető”, hogy a térség országainak évi átlagos gazdasági növekedése az 1970—74 közötti 7,1-ről 3,2 százalékra csökkent az évtized végén második felére. A növekvő olajbehozatal finanszírozására a latin-amerikai országok többsége kénytelen igénybe venni a nemzetközi pénzügyi piacot is a saját erőforrások mellett. A adóssághatárolmány 1979-ben már elérte a 400 milliárd dollárt.

Mexikó, Brazília, Argentína és Venezuela bizonyítottan jelentős szárazföldi és tengeri olajkészletekkel rendelkeznek. Venezuelában nemrégiben fedezték fel egy igen gazdag olajmezőt az Óceánó folyó mentén. Jelenleg még folik a „nagy lelet” felmérése, becslések szerint itt legkevesebb 700 milliárd, máshol pedig 3000 milliárd (1) barrel mennyiségű kőolajat rejt a föld mélye. Mindez jelentősen megváltoztatná Latin-Amerika energia gazdaságának képét, a feltárások és a kitermelés óriási energiái és műszaki beruházásokat igényelnek, amelyek előteremtésére és megfizetésére Venezuela egyedül nem képes. Regionális együttműködéssel viszont mód a nagyszabású tervek végrehajtására. A beruházási és műszaki hozzájárulást cserébe a közreműködő latin-amerikai országok kőolajat kapnának.

G. Gy. — Sz. P.

PERISZKÓP

Szüret előtt Nyugat-Európában

Az európai bortermelek a közelgő szüretre készülnek. Az idei terméskilátások nem túl kedvezőek, bár ebből a szempontból Európát két részre oszthatjuk. Az Alpoktól északra az esős, hűvös nyár, és a kevés napsütést nyújtó ősz miatt a bortermeles várhatóan jóval a múlt évi rekordszint alatt lesz. Ugyanakkor az Alpoktól délre az előző évi szint körüli, esetleg annál némileg kisebb eredményre számíthatnak.

Nyugat-Európában a kedvezőtlen termés ellenére egyelőre nem várnak jelentősebb áremelkedést. Ennek oka az 1979-es kimagaslóban jó szüret volt, melynek eredményeképpen egyedül a Közös Piacon belül mintegy 40 millió hektoliteres felesleg van. Bár a felesleg egy részét (kb. 8 millió hektoliter) leparlás révén kivonták a forgalomból, még mindig nagy készletek nyomják a piacot. Mivel Európában a bortovábbítás egy ideje stagnál, egy újabb kimagasló termés nagymértékben megingathatja volna a kereslet-kínálat viszonylagos jelenlegi egyensúlyát, és jelentős árcsökkenést idézhetett volna elő. A nyugat-európai termelőknek így egyáltalán nem mondható kedvezőtlennek a várható termésökénés.

Az Alpoktól délre a szőlőtermelés szempontjából kedvező volt a nyár. Bár néhány országban öszel szárazság lépett fel, és ez még ronthat a jónak ígérkező termésen, az idén is az átlag körüli eredményt várják. A fontosabb európai bortermelek országok kilátásai:

Franciaországban a virágzás igen későn indult meg, és ezért a szüret kezdete is kitolódott október elejére, sőt egyes területeken október közepére (Bordeaux), és végére (Elzász). Dél-Franciaországban és a Rhone völgyében a múlt évi magas szint körül alakul a termés, de az ország többi nagy bortermelek vidékén jelentős kiesés várható. Bordeaux-ban 30 százalékkal, Elzászban 35 százalékkal, Champagne-ban 50 százalékkal lesz kisebb a termés, mint az elmúlt évben. Ezek alapján a francia Mezőgazdasági Minisztérium 75 millió hektoliteres, borszakértők 70 millió hektoliter körüli termést jósolnak 1980-ra, az előző évi 83,5 millió hektoliterrel szemben.

Spanyolországban jók a terméskilátások, a múlt évi rekord színtnél (50 millió hektoliter) csak némileg várnak alacsonyabb termést, mintegy 45 millió hektoliter. Piaci körökben azonban agódnak, hogy a nyár vége óta tartó szárazság károkat okozhat a szőlőtulátványeken, és így a termésökénés esetleg elérheti a 20 százalékot is.

Portugáliában szintén jó termést várnak (mintegy 11 millió hektoliter), bár az előző évi csúcshintet (12,5 millió hektoliter) nem érik el, a minőség viszont kitűnőnek ígérkezik. A szüretet már szeptember elején megkezdték, így a termelőknél két hete előnyük van. Mivel a tavalyi készletek jelentős része is eladafalan még, az ismételt jó termés hatására — ha csak a kereslet hirtelen meg nem növekszik — a készletszint további emelkedése várható.

Olaszországban a szüreti kilátások jól tükrözik az egész Európára érvényes képet. Mig északon az időjárás jelentősen kelleltette a szőlő erését, és mintegy kéthetes késésben van a szüret, addig délen már el is kezdődött, és — ha a szárazság közbe nem szól — jó termést várnak. Összességében az idei olasz termés várhatóan jóval a múlt évi szint (83,3 millió hektoliter) alatt marad, mintegy 70 millió hektoliter lesz.

A Német Szövetségi Köztársaságban a múlt évi termeléseredményeket sem érik el. A Mosel vidékén például az idén a szokásos termésnek csak a 35—40 százalékára számíthatnak. A kisebb mennyiség mellett várhatóan a minőség is az átlagos szint alatt marad.

Svájcban is 2—3 hetes lemaradás mutatkozik a szőlő érésében. Mig 1979-ben 1,1 millió hektoliter bort termeltek, az idén várhatóan ennek csak 50—60 százalékát (650—720 ezer hektoliter) sikerül majd elérni.

Ausztriában átlagos (3—3,5 millió hektoliteres), de a múlt évinél (2,8 millió hektoliter) magasabb terméssel számolnak.

L. N.—S. Z.

Új vonások a népgazdasági tervek egyeztetésében

Ebben az évben fejeződik be a KGST-tagállamok 1981—1985. évi népgazdasági terveinek egyeztetése. Ez immár sorrendben a hatodik tervekkoordináció, amelynek során a szocialista közösség államai összehangolják nemzeti ötéves terveiket.

A komplex program elfogadása óta jelentősen erősödött a gazdasági fejlesztés során jelentkező nagyszabású, ágazati problémák megoldásának sokoldalú megközelítése. Ez lehetővé tette, hogy az együttműködésben a súlypont áthelyeződjék a külkereskedelem szférájából elsősorban az anyagi termelés és a beruházás szférájába.

Az 1981—1985. évi tervek koordinálása — amelyet a KGST-tagállamok központi szervei a minisztériumok és a főhatóságok széles körű bevonásával végeznek — egész sor új vonást tartalmaz. Először is a nemzeti ötéves tervek koordinálására nem akkor került sor, amikor az állami tervek már elkészültek, hanem korábban.

A KGST-tagállamok tervezői, gazdasági, külkereskedelmi szervezetei kétoldalú alapon meghatározták az együttműködés fő irányait a népgazdaság különböző területein. Külön figyelmet fordítottak a legfontosabb tüzelőanyagokból, energiából és nyersanyagokból az egyes országok szükségleteinek kielégítésére; a nagy gyártási időt igénylő gépek, berendezések és készülékek szállí-

—mj—

A GÉP-TEK Vállalat értesíti tisztelt ügyfeleit, hogy

központi telepén

(Budapest XV., Cservenka Miklós u. 90.)
a következő időrendben

LELTÁROZ

Gépforgalmazási osztály: október 31-től november 5-ig.

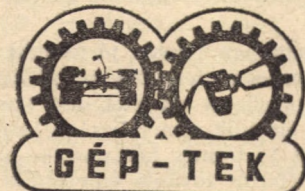
Gépkatrész-kereskedelmi osztály: október 31-től november 17-ig.

Öntödei segédanyag osztály: október 31-től november 17-ig.

A leltározás idején szünetel az árukiadás.

Kérjük tisztelt vevőinket, hogy szíveskedjenek leltározási rendünket előjegyezni, hogy ennek megfelelően ütemezhessék az árubeszerezést.

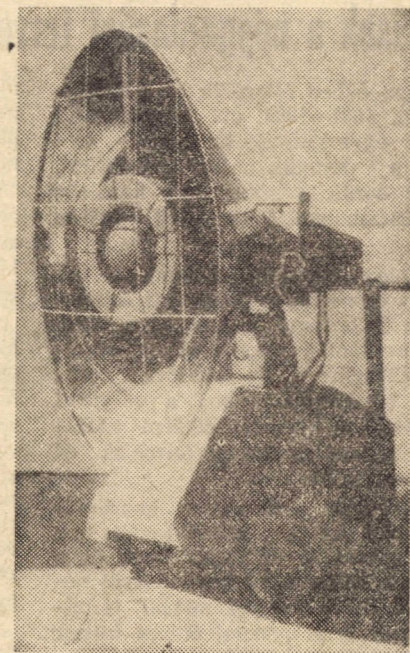
A megrendeléseket a leltározás idején is átvesszük.

GÉPIPARI TERMELŐESZKÖZ KERESKEDELMI VÁLLALAT

Műhelyek raktárak és fóliasztrák fűtésére:

MINI AXIKALOR INFRAHŐSUGÁRZÓ

Hőteljesítménye 30 000 kcal/óra
A működőtető feszültség 220 V 50 Hz
Tüzelőanyaga TH 5/20 fűtőolaj
Fogyasztása 3 kg fűtőolaj/óra
Súlya 110 kg

Forgalomba hozza a:

Azonnali szállításra rendelést felvesz: a Vasért Vállalat tüzhelyosztálya Budapest VIII., Ullői út 32. I. em. Telefon: 143-898.

Hegesztőtranszformátorok, hegesztőegyenirányítók

A hordozható és könnyen mozgatható hegesztőberendezések nélkülözhetetlenek a háztáji barkácsmunkáknál, a kisiparban, a nagyipar helyszíni munkáinál, a mezőgazdaságban a gépjavításoknál.
A hegesztőtranszformátorok a 220 V-os villamos hálózatról, mindenhol üzemeltethetők, ahol 16 A-es biztosító van. A hegesztőegyenirányítók a 3x380 V-os hálózatról háromfázisú fogyasztóként üzemelnek, ezért a hálózati áramfelvételük még kedvezőbb.

Az egyenáramú hegesztő, amelyet az egyenirányítók a hegesztésre szolgálnak, a hegesztődinamák áramával azonos tulajdonságú.
Az összes típusnál folyamatosan szabályozható a hegesztőáram. A három nagyobb típus keréken mozgatható, a három kisebbhez pedig, kívánásra, kocsi szállítunk.

HETRA		101 SA	101 S	100/160 S	200 SE	200 SE	400 SE
Hál. fesz. V	220	220	220	380	3x380	3x380	3x380
Csml. fell. kVA	4	4	4	8	15	20	27
Üresj. fesz. V	42	42	42	48	60	65	65
Heg. áram A	30-100	30-100	30-100	60-160	30-200	40-300	50-160
Bekapcs. idő %	Hőkapcsolóval védve						
Max. heg. ciklus	2,5	2,5	2,5	4	5	6	8
Stab. o.	F	F	F	F	F	F	F
Hűtés	Természetes légűtés			Mesterséges hűtés			
Védelmi fokozat	I	I	I	I	I	I	I
Súly kg	18	18	25	25	45	60	75

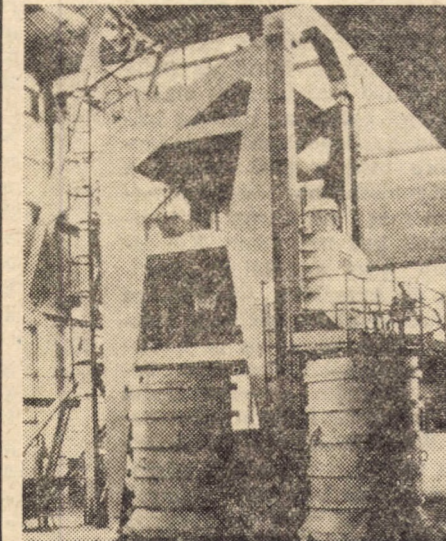
A Hetra 101 SA típus alkalmas 6-12 V-os gépkocsikkal való töltésére, 4-20 A áramerősséggel. Az áram folyamatosan beállítható. Az A-óra kapacitásnak megfelelő 10³ A-os normál töltőárammal a 150-200 A-órás telepek is feltölthetők.

Akkumulátortöltésnél a maximális hálózati áram 2,5 A, tehát bárhol üzemeltethető.

TRAKIS
Transzformátor, Röntgen- és Villamoskészülékgyártó Szövetkezet Budapest, Nefelejcs u. 39. 1078. Telefon: 221-459. Telex: 22 4730.

Csatornázási célra kiválóan alkalmas a SIOME acélhajás betoncső

Jellemző méretek:
átmérő 1000 mm
1250 mm
építési hossz 2400 mm

Korszerű, gumigyűrűs kötés.

Magas eltérő szilárdság.

Egyedi esetekben a bekötő csontot is beépítjük a csőfalba.

Minden érdeklődőnek díjtalanul elküldjük az Alkalmazási Segédletet.

Már most rendeljék meg az 1981-ben szükséges mennyiséget!

Felvilágosítás és rendelésvétel:

MÉLYÉPÍTŐ VÁLLALAT
Betonipari Üzemek
Budapest XIII., Cserhalom u. 6.
Tel.: 291-094.
Ugyintéző: Karocs Elemér

ÁRUCSERE A FEJLŐŐ ORSZÁGOKKAL

A piackoncentráció jegyében

A fejlődő országokkal kialakult kereskedelmi kapcsolataink az elmúlt években dinamikus fejlődtek: kiviteli értékük 1979-ben elérte a 739 millió dollárt, míg az importé 655 millió dollár volt. Erre azért, hogy a számunkra kedvező piacokat biztosító fejlődő országokkal továbbra is bővítsük gazdasági kapcsolatunkat. Ezért követelmény, hogy a gazdasági együttműködést a partner fejlődő országok szájatosságával és a hazai gazdaságfejlesztési feladatokkal összhangban alakítsuk.

A fejlődő országok növekvő világgazdasági szerepéből, valamint a nem szocialista export bővítésének feladatából kiindulva reális igény, hogy a kölcsönös áruforgalom növekedésének útjára — hosszabb távon — haladjunk meg a kereskedelmi forgalmunk növekedésének állagát. E piacokon célszerű megvásárolni azon nyersanyagok és energiahordozók döntő hányadát, amelyek a szocialista országokból nem szerezhetők be. Fokozatosan kell a fejlődő országoktól a feldolgozóipari félkész- és késztermékek behozatálát, valamint ezzel egyidejűleg el kell érni — elsősorban gépipari és élelmiszeripari területeken — kiviteli gyorsítást a növekvő kereslethez alkalmazkodva fokozták az odairányított szállítástokat.

Az említett kilenc fejlődő ország jelentősége abban is kifejeződik, hogy az elmúlt három évben e piacokon értékesítettük a fejlődő országokba irányuló gépkivitel több mint 80 százalékát. Ugyancsak itt alakult ki mezőgazdasági és élelmiszeripari termékeink új végpiaca is, amire az is utal, hogy a fejlődő országokba irányuló mezőgazdasági és élelmiszeripari kivitelünknek 1976-ban a 67,8, 1978-ban a 77,2, 1979-ben a 84,4 százalékát ezek a piacok vették fel.

Az exportban

Figyelembe véve a gazdasági kapcsolatok fejlesztésére rendelkezésre álló korlátozott erőforrásainkat, reális cél a kereskedelmi politikánkban a nagyobb differenciálás, erőfeszítéseink, a rendelkezésre álló anyagi eszközök koncentrációja, és így a gazdasági kapcsolatok hatékonyságának fokozása. Ennek alapján az exportot elsősorban a közelebb fekvő, fizetőképes kereslettel rendelkező országokban (például Irak, Kuvait, Líbia, Algéria, Irán) növelhetjük. Itt a kölcsönösen előnyös gazdasági együttműködés bővítésének kilátásai jónak, és — a legtöbb esetben — a politikai kapcsolatok is biztonságos nyújtást a kereskedelmi forgalom fejlesztéséhez. Ezekben az országokban növelhetjük leginkább gépszállításainkat, alakíthatunk ki új piacokat mezőgazdasági és élelmiszeripari termékeink számára. Ezeket a piacokat a gazdasági kapcsolatok fejlesztésének számunkra terhesebb elemei (mint a hitelnyújtás mellett bonyolító szállítási árnyai) is csökkenthetők voltak.

Ugyanakkor a fizetőképes kereslet kielégítéséért ezeken a piacokon fokozódott a szállítók versenyé, növekedett a partnerek igényessége, és esetenként számunkra kedvezőtlen tendenciák is kibontakoztak. A nagyobb differenciálás és a forgalom koncentrációja eredményeként Irak, Szíria, Kuvait, Irán, India, Líbia, Algéria, Nigéria és Brazília lett a legjelentősebb partner. Az utóbbi néhány évben ezekkel az országokkal bonyolítottuk le a fejlődő országokkal való kereskedelmi forgalom több mint kétharmadát.

Kivitel, szerződéses paritásán, millió dollárban

	1976.	1978.	1979.
Irak	88,8	109,6	167,6
Szíria	39,7	21,5	58,2
Kuvait*	35,0	56,0	83,7
Irán	51,0	57,2	37,6
Líbia	11,9	66,4	48,6
Algéria	33,5	49,6	48,6
Nigéria	7,3	24,9	25,8
India	20,3	18,9	21,1
Brazília	5,2	14,6	20,9
Nyolc ország összesen:	292,7	428,8	512,1
Teljes kivitel a fejlődő országokba	405,9	584,1	738,8

A vitaindító cikkhez legutóbb a Figyelő 1980/41. számában közöltünk hozzászólást. Csaknem egyidőben az Országos Vezetőképző Központ és a KKM vezetőtovábbképző csoportja rendezett közös ankétot, amelyen a műszaki és agrár-felsőoktatási intézmények, valamint az országos és az ágazati vezetőtovábbképző intézetek képviselői a Figyelőben közölt cikkek, hozzászólások figyelembevételével vitáztak meg az iparban és a mezőgazdaságban dolgozó közép- és felsővezetők képzésének és továbbképzésének feladatait és módszereit.

Az ankét megállapításait a következőkben foglalhatjuk össze: a műszaki és az agrár felsőfokú oktatás eddig csak részben tudta „befogadni” a mezőgazdasági ismereteket. Hasonló a helyzet a posztgraduális gazdaságimernők-képzésben is. A gazdaságimernők-képzés napirendjén szereplő reformja kedvező változásokat ígér, a gazdaságimernők-képzés is szakirányok szerint specializálódik, s ezek egyike lesz a kereskedelmi szak, amelyen bel- és külkereskedelmi eladómérnököt képeznek.

vált kereskedelmi aktívum képzése és az export méretéhez képest alacsony a hiteligény.

A behozatalban

Az elmúlt években a fejlődő országokból származó import is erőteljesen koncentráldott. Öt fejlődő ország — Brazília, Irak, Irán, Nigéria és India szerepe nőtt. Az említett országokból beszerzéseink értéke gyorsabban emelkedett, mint a fejlődő országokból származó behozatal értéke 1976-ban 267 millió, 1979-ben 386 millió dollár. Brazília, Irak, Irán, Nigéria és India szolgáltatja az elmúlt években a fejlődő országokból származó behozatal mintegy 60 százalékát. Innen származott a nem-szocialista kőolaj-vásárlásaink 100 százaléka, mezőgazdasági termékek és élelmiszer-behozatalunknak jóval több mint 60 százaléka. Következésképpen az importnál is végbement a piacok átrendeződése.

Az V. ötéves terv időszakában megindult külpiaci tevékenységünk észszerű koncentrációja a forgalom kedvező lehetőségeit kihasználva. A kiválasztás helyesnek bizonyult. Az említett fejlődő országok mellett számunkra fontos még Egyiptom, Libanon, Pakisztán, Angola, Mexikó, Argentína, Venezuela, Jordánia. Középtávon számottevő piacunk lehet Indonézia, Malaysia és Thaiföld. A VI. ötéves terv időszakában a fejlődő országokkal való forgalom koncentrációja minden bizonnyal mérséklődik és mintegy 20-22-re emelkedik azon piacok száma, amelyeken számottevő tevékenység kifejtésére lehetünk képesek.

Gépek, élelmiszerek

A magyar export növelésében a VI. ötéves terv időszakában a jelenleginél nagyobb szerepet kaphat a gépipar, valamint a mezőgazdaság és az élelmiszeripar.

A gépek kivitelének növelésében — a gépipar fejlesztési irányával összhangban — számításba vehetők az egészségügyi rendszerek elemei, a komplett kórházak, orvosi műszerek; az oktatási

rendszerek; valamint a komplex mezőgazdasági, vizsgálatkísérleti és élelmiszeripari létesítmények; távközlési rendszerek, amelyek magukban foglalják a telefonközpontokat, átvitel-technikai és végberendezéseket, erősítő láncokat, mikrohullámú berendezéseket. A gépipar export fejlesztésére más lehetőségek is hasznosíthatók. Így egyesek között, bauxit-timföld és alumíniumipari berendezések iránt mutatkozó kereslet, számítástechnikai berendezések szállítása. Több piacon előtérbe kerülhet az automatizálási eszközök, számítástechnikai berendezések, kikötőfejlesztési berendezések behozatálát. Az autóbusz export üzemszerűsítését autóbusz összeszerelő üzem, komplett karbantartó, javító-üzem szállítása is számításba vehető. Számunkra lényegesek továbbá a gépipar területén a gépjármű-alkatrészek kivitelével. Tervezzük gáz- és kőolajvezetékek komplex hálózati és irányítástechnikai rendszereinek exportját is több piacunkra.

A gépipar export fejlesztésének megalapozása érdekében — néhány jól megválasztott területen — olyan komplett létesítmények, gyárak, üzemek, üzemrészecskék, gyártási rendszerek, önálló gépsorok, javító-, szervizüzemek kifejlesztésével és szállításával kell foglalkoznunk, amelyek iránt — a tapasztalatok szerint — legfontosabb piacainkon tartósan felfrész kereslet mutatkozik.

A mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek fontos felvevőpiacát egyes ki-olajexportáló országok, Kuvait, Száúd, Arabia, Egyesült Arab Emírátsok, Líbia és mások. Az exportfejlesztés megköveteli a folyamatos piaci jelenlétet, a piacutató- és feltáró tevékenység erősítését. A mezőgazdasági- és élelmiszeripari termékek kivitelének dinamikus növelése a termelő- és külkereskedelmi vállalatoktól egyaránt jelentős erőfeszítéseket, a speciális követelményekhez történő rugalmasabb alkalmazkodást és nagyobb kockázatvállalást követel.

Importunk fejlesztése kapcsán a fejlődő országok a jövőben is fontos beszerzési piacoknak tekinthetők kőolaj, vasérc, réz, ón, nyersfoszfát, nyersgyapot, gyapjú, nyersmarhabőr, kávé, kakaó, növényi eredetű takarmányok és több ipari félkész, valamint késztermék, ipari fogyasztási cikk tekintetében.

Orosz Árpád

A kül gazdasági szemlélet erősítése a cél

Az ágazati vezetőképző és továbbképző rendszerek és intézetek egymástól eltérő mértékben szerepeltetik oktatási-képzési tervükben, tananyagaikban a kül gazdasági ismereteket. A MEM továbbképzési rendszere értékesítő kérdéseket is foglalkozik, ennek keretében oktatnak kül gazdasági ismereteket. A tsz-elnökök és -elnökhelyettesek tanfolyamain is 12-13 órát fordítanak a külső piaci értékesítéssel összefüggő ismeretek oktatására. A Könyvtári Minisztérium ágazati továbbképző rendszere elsősorban a nagyobb időtartamú tanfolyamokon foglalkozik kül gazdasági témákkal, ismeretekkel.

Az ankét szó esett arról, hogy a vezetőképzésben is erősíteni kell az ágazati jellegű jellegű. Az OVK elképzelése szerint a különböző ágazati továbbképző központok témagazdasági szerepkört is betölthetnének. A témagazdasági feladatokról és funkciójáról a KKM vezetőtovábbképző csoportjának tevékenysége szemlélteti: a minisztérium oktatási osztályával közösen kidolgozta a felsőfokú oktatásban és a vezetőképzésben felhasználható tematikát és programjavaslatot, amelyet az érdekelte intézmények rendelkezésére bocsátott; temamegjelöléssel összeállította az igénybe vehető előadók listáját; a külkereskedelmi dolgozók továbbképzési konferenciáin, tanfolyamain részvételi lehetőséget biztosít más ágazatok vezetői, dolgozói részére.

Az ankét résztvevői pozitívan értékelték a KKM vezetőtovábbképző csoportjának témagazdasági szolgáltatásait, s azok kibővítését is javasolták: az egységes és általános ismereteket nyújtó anyagon, jegyzeteken kívül a későbbiek során az egyes ágazatokhoz, nagyobb termékcsoportokhoz kapcsolódó jegyzeteket is szükséges lesz, továbbá olyanokra, amelyek a levelező oktatási formában használhatók.

Az ankét résztvevői néhány tanulságot is megfogalmaztak. A legtöbb országban a külkereskedelmi oktatás posztgraduális formában történik, míg nálunk két felsőfokú intézményben folyik az alapképzés. Ezért különösképp fontos feladat hárul a kül gazdasági ismeretek oktatásában a továbbképző intézetekre. A cél — s ezt nyomatékosan hangsúlyozták az ankét felkészítők — nem „kis külkereskedők” képzése, hanem a kutató, a beruházás és a termelés szférájában dolgozó vezetők kül gazdasági ismereteinek, szemléletének bővítése, elmélyítése.

(g. l.)